

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут педагогіки НАПН України

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Факультет іноземних мов

Навчально-науковий центр іноземних мов

Національний авіаційний університет

Рівненський державний гуманітарний університет

Українська асоціація дослідників освіти

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ КОНТЕКСТ

Матеріали

V Міжнародної науково-практичної

Інтернет-конференції

(Умань, 20 жовтня 2022 р.)

Умань
2022

Редакційна колегія:

Безлюдний О. І., ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України;

Годованюк Т. Л., проректор із наукової роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор;

Постоленко І. С., в. о. декана факультету іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент;

Щербань І. Ю., заступник декана факультету іноземних мов із наукової роботи, кандидат педагогічних наук, доцент;

Безлюдна В. В., директор Навчально-наукового центру іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов;

Білецька І. О., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики іноземних мов, керівник науково-дослідної Лабораторії лінгвокультурології та зіставної лінгвістики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Комар О. С., доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови та методики її навчання;

Заболотна О. А., доктор педагогічних наук, професор, керівник Лабораторії педагогічної компаративістики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Гембарук А. С., кандидат педагогічних наук, доцент, керівник Лабораторії навчання іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Відповідальний за випуск:

Гурський І. Ю., викладач кафедри теорії та практики іноземних мов

Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст : матеріали V Міжнар. наук.- I-66 практ. Інтернет-конф. (Умань, 20 жовтня 2022 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини [та ін.] ; [редкол.: О. І. Безлюдний, Т. Л. Годованюк, І. С. Постоленко [та ін.] ; відпов. за вип. І. Ю. Гурський]. Умань : Візаві, 2022. 244 с.

Матеріали збірника присвячено висвітленню кола актуальних проблем, які обговорювалися на V Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст», зокрема: інновації в сучасній середній освіті, інновації у вищій школі, іноземні мови в контексті глобалізації та модернізації сучасного світу, традиції та інновації у сучасних філологічних дослідженнях.

Видання призначене для науковців, аспірантів, викладачів, здобувачів вищої освіти та всіх, хто цікавиться здобутками у галузі іншомовної освіти.

Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність вміщених у збірнику матеріалів.

УДК 37:001.895(477+100)(06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2022

ЗМІСТ

Передмова	8
Галина Авчіннікова ГЕРМАНО-НІМЕЦЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	9
Olena Bevz TRAINING EFL TEACHERS THROUGH LOOP-INPUT IN METHODOLOGY SESSIONS.....	13
Віта Безлюдна, Ольга Свиридюк ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ.....	16
Олександр Безлюдний СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ І ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	19
Наталія Березнікова ОСОБИСТІСНИЙ ПІДХІД ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВОЇ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «БУДІВНИЦТВО».....	21
Юлія Біленька ТЕМА І РЕМА У МОЛОДІЖНІЙ ОНЛАЙН-КОМУНІКАЦІЇ.....	23
Ірина Білецька ВЛАСНА НАЗВА ЯК НОСІЙ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	27
Яків Бойко ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ АНТРОПОЦЕНТРИЧНОГО СВІТОГЛЯДУ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	30
Ілона Voichevska THE ROLE OF SOCIAL NETWORKING SITES IN THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGE STUDY.....	33
Галина Бондар ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ЗВО.....	37
Людмила Веремюк ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ CLIL НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	41
Яна Воробкало, Анна Панько ОСОБЛИВОСТІ СЛЕНГУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	45
Olena Halai TOOLS FOR PREVENTING ERRORS IN FOREGN LANGUAGE CLASSES.....	49
Alla Gembaruk	

CONSTRUCTIVISM AS A KEY APPROACH FOR DESIGNING EFL METHODOLOGY SESSIONS.....	51
<i>Анастасія Грицан, Софія Царук</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ЗАГАДОК.....	55
<i>Катерина Гуменюк</i> СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	58
<i>Ігор Гурський</i> «ЗРАНЕНІ» НЕОЛОГІЗМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ЯКІ «НАРОДИЛИСЯ» ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ: СПРОБА СЕМАНТИЧНОГО АНАЛІЗУ.....	60
<i>Наталія Гут</i> РОЛЬ ЗАКЛАДІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ МІГРАНТІВ В КРАЇНАХ ЄС.....	62
<i>Ольга Жупаник</i> КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ АВТЕНТИЧНИХ АУДІОЗАПИСІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	66
<i>Yuliia Zahrebniuk</i> INNOVATIVE METHODS OF TEACHING ENGLISH.....	70
<i>Жанна Іванова</i> ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНУ ЦИПФА ПРИ ВИВЧЕННІ ГРАМАТИКИ ТА ЛЕКСИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ.....	74
<i>Анна Іванчук</i> РОЛЬ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	77
<i>Tetiana Kareliushna</i> THE INTEGRATION OF LIFE COMPETENCES INTO THE CONTENT OF ENGLISH TEXTBOOKS.....	79
<i>Ганна Кичій</i> ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСОБИСТОГО ІМЕНІ В КОНТЕКСТІ ЛИСТУВАННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ЛИСТІВ БЕРНАРДА ШОУ).....	81
<i>Олександр Коваленко</i> ТИПИ ГРАФІЧНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	85
<i>Ангеліна Колісніченко</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС АСИНХРОННОГО НАВЧАННЯ.....	89
<i>Malvina Kolomiets</i> THE USE OF “HASHTAG” IN EVERYDAY COMMUNICATION.....	91
<i>Олег Комар</i>	

ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	93
<i>Ольга Комар</i>	
ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	95
<i>Ілона Костікова</i>	
ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЬМИ.....	98
<i>Сергій Куценко</i>	
ВІДЕОМАТЕРІАЛИ ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ПЕРЕВІРКИ.....	101
<i>Інна Лаухіна</i>	
СЛОВОСКЛАДАННЯ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ФРАНЦУЗЬКИХ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ У РОМАНАХ САН- АНТОНІО.....	105
<i>Oksana Levchuk</i>	
KEY PRINCIPLES FOR EFFECTIVE VOCABULARY TEACHING.....	108
<i>Victor Lytvynenko</i>	
L'ENGAGEMENT POLITIQUE ET LITTÉRAIRE D'ALBERT SAMUS.....	112
<i>Наталія Мельник, Олена Ковтун, Ганна Коріння</i>	
ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ФАХОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯ ПАНДЕМІЇ: СТУДЕНТСЬКИЙ ФІТБЕК.....	114
<i>Яна Музика</i>	
ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДІТЯМ У ЗДО УКРАЇНИ.....	118
<i>Інна Несстеренко</i>	
ІННОВАЦІЇ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	122
<i>Вікторія Павлюк</i>	
ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	125
<i>Ілона Palaguta</i>	
FOREIGN LANGUAGE AS AN ESSENTIAL COMPONENT OF SPECIALISTS' PROFESSIONAL ACTIVITY.....	128
<i>Алла Паладьєва</i>	
КОНСТИТУТИВНІ ОЗНАКИ ДИСКУРСУ ПЕРЕГОВОРІВ.....	132
<i>Ольга Побережник</i>	
МОВЛЕННЄВІ АКТИ ЗІ ЗНАЧЕННЯМ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НЕБАЖАНОЇ ДІЇ.....	138
<i>Ірина Постоленко</i>	
КОНСУЛЬТАТИВНА ТА ПАРТНЕРСЬКА РОБОТА З УЧНЯМИ У ШКОЛАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.....	141

Геннадій Прокоф'єв, Аніта Багдасарян	
ЗМІСТ ПОНЯТЬ ІМПЛІКАТУРА ТА ПРЕСУПОЗИЦІЯ В КОНТЕКСТІ УСНОГО ТА ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	144
Геннадій Прокоф'єв, Катерина Збаравська	
ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВОГО АПАРАТУ ТЕОРІЇ РЕЛЕВАНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПЕРЕКЛАДУ.....	149
Олена Прохорова	
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МЕТОДУ РОБІНА КАЛЛАНА.....	152
Yevheniia Protsko	
FORMS OF DISTANT TEACHING AT A HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION TODAY.....	160
Валерій Редько	
МЕТОДИЧНА СУТНІСТЬ МОВЛЕННЄВИХ СИТУАЦІЙ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	163
Надія Ремезовська	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ЧИСЛА ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН.....	168
Вікторія Сліпенко	
СУТНІСТЬ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНОЇ ШКОЛИ: ДОСВІД США.....	172
Anna Solovei	
GENERAL CULTURAL COMPETENCE OF ENGLISH LANGUAGE TEACHERS.....	176
Aliona Solodchuk	
THE GROWING IMPORTANCE OF ENGLISH IN THE GLOBAL COMMUNITY.....	179
Olha Sushkevych	
STUDY OF THE RUSSIAN-SPEAKING COMMUNITY IN LITHUANIA.....	182
Оксана Тепла	
ЕКСТРАЛІНГВАЛЬНІ Й ІНТЕРЛІНГВАЛЬНІ ЧИННИКИ ПОЯВИ КОВІД- НОВОТВОРІВ.....	183
Ярослава Траченко	
ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНТРАКТНИХ ТЕКСТІВ.....	185
Таміла Філіппович	
АРАБСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В ЛЕКСИЧНОМУ ФОНДІ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ.....	195
Світлана Харицька, Анна Колісниченко	
ІНТЕГРУВАННЯ ЗАСАД НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	198
Оксана Шостак	

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ КОРИННИХ НАРОДІВ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ.....	201
<i>Інна Шпак</i>	
ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ СФЕРИ МИСТЕЦТВА.....	204
<i>Світлана Шумаєва</i>	
ПІДТРИМКА ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ У КИТАЇ.....	208
<i>Надія Яковенко</i>	
НАСТУПНІСТЬ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ТРАДИЦІЙ.....	211
<i>Olha Yalovenko</i>	
GASTRONOMIC IMAGES IN A TRANSCULTURE PARADIGM.....	213
<i>Elsa Lilia Lerebours</i>	
PARAMETERS OF FUNCTIONING OF ENGLISH PERCEPTIVE PHRASEOLOGICAL UNITS.....	216
<i>Felix Isaew</i>	
THE REPRESENTATION OF BRITISH NATIONAL CHARACTER THROUGH THE PRISM OF A PAREMIOLOGICAL FUND OF THE ENGLISH LANGUAGE.....	220
<i>Olena Ovchynnikova</i>	
PHRASEOLOGICAL UNITS OF THE ENGLISH LANGUAGE AS MODELS OF REPRESENTATION OF KNOWLEDGE ABOUT A LANGUAGE PERSONALITY.....	227
<i>Наталія Хайдарі</i>	
ЛАТИНСЬКА МОВА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ.....	233
<i>Liudmyla Lahush</i>	
MODERN TRENDS IN THE ENGLISH EDUCATIONAL DISCOURSE (ON THE MATERIAL OF THE TEXTBOOK SERIES “OUTCOMES”).....	236

ПЕРЕДМОВА

Цією передмовою до матеріалів V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції **«ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ КОНТЕКСТ» (Умань, 20 жовтня 2022 року)** її організатори прагнуть підвести підсумки її роботи та окреслити горизонт подальших перспективних планів. Міжнародна науково-практична конференція «Наука і освіта у глобалізованому світі: традиції, сьогодення, перспективи» (2013), Міжнародна Інтернет-конференція «Сучасна іншомовна освіта в Україні: стан, проблеми, перспективи» (2014, 2015), Міжнародний дискусійний форум «Мова, освіта, культура: античні цінності – сучасне застосування» (2016), Міжнародна конференція «Трансформації в українській освіті і наукових дослідженнях: світовий контекст» (2017), Всеукраїнська науково-практична конференція «Теоретико-методичні засади вивчення англійської мови (партнерство школи й університету)» (2018), Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст» (2018, 2019, 2020, 2021) започаткували традицію плідних дискусій із кола актуальних педагогічних та філологічних проблем.

Конференція стала черговою подією у низці щорічних наукових заходів, проведених факультетом іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини в тісній співпраці з Лабораторією порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України, Українською асоціацією дослідників освіти, Національним авіаційним університетом та Рівненським державним гуманітарним університетом. Інформаційну підтримку конференції також надає Британська Рада в Україні. До участі у наукових дискусіях запрошені вчителі закладів загальної середньої освіти та здобувачі вищої освіти, адже важливим підкресленим аспектом є партнерство університетів, шкіл і громадських організацій у підготовці фахівців нової генерації.

У першу чергу звертаємося зі словами вдячності до всіх учасників конференції. Саме широкий інтерес науковців з: усіх регіонів України, Китаю, Великобританії, Італії, Німеччини та Франції дає змогу сподіватися, що цей досвід матиме продовження. Робота конференції запланована за низкою напрямів, зокрема: інновації в сучасній середній освіті; інновації у вищій школі; іноземні мови в контексті глобалізації та модернізації сучасного світу, сучасні філологічні дослідження: традиції та інновації. Ми схилиємося до думки, що ця конференція стане поштовхом до інтеграції різних галузей наукового знання. Вона вже привернула увагу не лише педагогів, але й істориків, філологів та економістів.

Організаційний комітет конференції

світогляду, словотвору, фонетики, орфографії мови номінанта, але сутність так званого об'єкта від цього не зміниться.

Кожна унікальна назва виявляється вписаною в культуру: вона відбивається в мові народу, в його міфології та прислів'ях, вона пов'язана з історією цього народу. Прецедентні назви відрізняються значною стабільністю та мовленнєвою уживаністю. Закріплені за ними культурні світи самі стають знанням, джерелом когнітивного освоєння.

У разі прецедентної назви ономастична одиниця репрезентує знання, узагальнене у системі комунікації, стаючи позначенням спеціального поняття. У широкому сенсі до прецедентних назв можуть бути віднесені багато з тих, які знайшли у відповідній лінгвокультурі певний ореол з конотацій, алюзій, семантичних збільшень або ж досить точно інформують про соціальну зумовленість власної назви.

Таким чином, власна назва в мові набуває статусу культурно-конотованого компонента. Вона не просто називає унікальний одиничний об'єкт реальної або літературної дійсності, а виділяє його. При цьому власна назва набуває сигніфікативної функції і передбачає набір певних властивостей та ознак, властивих позначуваному об'єкту або явищу. Власна назва існує в культурі, а отже, вона і є культурним знаком. Тому вивчення та використання у мовленні онімів неможливе без залучення екстралінгвістичної соціокультурної інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кононенко В. І. Мова у контексті культури: монографія. К. ; Івано-Франківськ : Плай, 2008. 389 с.
2. Карпенко Ю. О. Проблематика когнітивної ономастики: монографія. Одеса : Астропринт, 2006. 328 с.
3. Карпова О. М. Новые тенденции в современной лексикографии. *Лексика и лексикография*: сб. научн. тр. Вып. 11. М. : Рос. акад. наук, ин-т языкознания, 2000. С. 63–72.

Яків Бойко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ АНТРОПОЦЕНТРИЧНОГО СВІТОГЛЯДУ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Починаючи з 90-х років XIX століття, всі намагання людини були спрямовані на вивчення природи (nature study) і її збереження (conservation), що сприяло розвитку антропоцентричного світобачення стосовно людини і середовища. Навіть сьогодні багато освітніх програм продовжують це робити. Наприклад, на початку XX століття, незважаючи на те, що вивчення природи сформувало нові погляди дитини на навколишній світ, на освіту і природничі науки, вона не включала в себе всебічної екологічної тематики чи дискусійних питань і не наголошувала на розумінні наукових принципів для розуміння місця людини в природі. Людство і його вплив на природні ресурси, а також тендітна структура екосистеми були по-своєму виключені з світогляду зі збереження природи 1900-х років. На екологічні поняття, які виникли від зацікавленості ”... у вивченні естетичних і надихаючих аспектів природи” (Р. Селларіус) [1, с. 219], вплинули погляди щодо збереження природи 1900-х років, які були виключно зорієнтовані на охорону дикої природи (особливо дичини) через свою красу і користь для людей нинішнього покоління, ніж для збереження природного світу заради них самих.

Антропоцентризм ставить людину на перше місце і розглядає природу як Божий дарунок, який треба використовувати. З іншого боку, екоцентризм вбачає в людині ”... інший вид у природній мережі, який не має виняткового права на ресурси Землі, на їх контроль та використання і однозначно не має права загрожувати їх існуванню” (Л. Сейл) [2, с. 2].

Засновником Лісової служби США в 1905 році був Г. Пінчот. Його ідея збереження природи сприяла розробці і використанню всіх земельних ресурсів без глибоких роздумів впливу негативної діяльності людини на тендітну структуру і взаємозалежність екосистеми. З того часу збереження природи Г. Пінчота ”... домінувало в офіційній думці, в більшості академічних

дослідженнях і майже у всіх урядових заходах протягом всього століття” (Л. Сейл) [3, с. 26]. Навіть організації, які займалися збереженням природи і могли діяти як науково-дослідні й освітні організації, не втілювали заплановане.

Наприклад, у 1946 році екологічна спілка Америки припинила активні дії зі збереження природи (лобіювання політичної лінії і законодавства) і почала функціонувати лише як консультативна агенція в сфері наукового дослідження. Це змусило занепокоєних екологів (В. Шелфорд) створити нову екологічну організацію.

Наукові винаходи в 30-х роках ХХ століття (наприклад, антитоксин, вакцина, вітаміни, річкові греблі, зрошення і гідроелектрична енергія) також сприяли формуванню антропоцентричного світогляду, зміцненню віри людини у можливості поліпшення й адаптації світу до своїх потреб. Віра людини в науку і технологію, віра в право використовувати природній світ заради себе глибоко укорінилися в свідомості багатьох північноамериканців. Багато громадян невідступно слідує за мрією Ф. Бекона з розширення імперії людини у природі. Промисловість стала відігравати більшу роль в академічному дослідженні і шкільному навчальному плані. Основна мета державної шкільної системи полягала у розчищенні дороги до матеріального благополуччя і розвитку прогресу в суспільстві.

Тенденції освіти в галузі природничих наук за два десятиріччя після Першої світової війни стали більш практичними. Підручники висвітили цю зміну через приділення більшої уваги взаємозалежності між класифікацією рослин і тварин та національною економікою. Вони також забезпечили певну інформацію про ландшафт, присадибні ділянки, знищення мух тощо як необхідність для якісного життя, але без усвідомлення місця людини в навколишньому середовищі чи впливу на нього. Така позиція залишалася в затінку антропоцентричного домінування аж до початку 1960-х років, незважаючи на зростаюче занепокоєння біологічної спільноти і її прагнення запровадити альтернативні ідеї щодо місця людини в природі. В 1948 році Д. Осборн написав: ”Дивовижним фактом видається те, як далеко необхідно

подорожувати, щоб знайти людину, навіть серед найбільш поінформованих, яка усвідомлює процеси зростаючого руйнування, яке ми завдаємо джерелам нашого життя” [4, с. 194]. Хоча багато хто сьогодні доводить, що шкільний навчальний план, включаючи біологію, розроблений так, щоб запобігти вивченню учнями самих себе та інших людей, а також місця людини в природі.

Отже, незважаючи на стурбованість погіршенням екологічної ситуації в світі та впливу антропоцентричного світогляду на розвиток сучасної системи освіти суспільство не спромоглося досягти консенсусу з даного питання та здійснити перехід до більш екоцентричних поглядів, тобто антропоцентричне світобачення знову з’явилося в змісті вивчення багатьох предметів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Cellarius R. A. Environmental action: Education and citizen responsibility. Environmental Education: Transition to an Information Age; ed. by J. M. Stone. Troy, Ohio : The North American Association for Environmental Education, 1987. P. 219–220.
2. Sale L. L., Lee E. W. Environmental Education in the Elementary School. Chicago; Holt : Rinehart & Winston, 1972. 224 p.
3. Sale K. The Forest for the Trees: Can today’s Environmentalists Tell the Difference? Mother Jones. 1986. November. P. 25–33.
4. Stone C. B. L. From Forests to Food Webs: The Environment in History and Biology Textbooks, 1905–1975, 1984. Stanford : Standford University, U.S.A. 604 p.

Iłona Boichevska,
PhD in Education, Associate Professor,
Pavlo Tychna Uman State Pedagogical University
(Uman, Ukraine)

THE ROLE OF SOCIAL NETWORKING SITES IN THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGE STUDY

4. Dellar H., Walkley A. Outcomes. Upper-intermediate. Student's book. Hampshire, UK : Heinle, Cengage Learning EMEA, 2010. 184 p.
5. Dellar H., Walkley A. Outcomes. Advanced. Student's book. Hampshire, UK : Heinle, Cengage Learning EMEA, 2010. 184 p.